

متن پرسش

با عرض سلام و ادب خدمت استاد گرامی جناب آقای طاهرزاده در جزوه دوم تمدن زایی شیعه مطلبی در مورد مرحوم آقای بهلول بیان فرموده اید که چند مطلب در مورد ان قابل ذکر است: اولاً مطلب شما با آنچه در کتاب خاطرات سیاسی آن مرحوم آمده است متفاوت است در آنجا آقای بهلول می گوید عمومی من مرا از مخالفت با دولت پهلوی منع می کرد ولی اینکه بگویند هنوز وقتش نرسیده و فعلاً درست را بخوان چنین مطلبی بیان نشده است ثانیاً ایرادی که شما گرفته اید وارد نیست چون مرحوم بهلول به دستور مرحوم آیت ا... اسدابوالحسن اصفهانی وارد مبارزه جدی با رضا شاه می شود و اقدامات قبلی او هم به طور ضمنی مورد تایید آن مرجع بزرگ قرار می گیرد و مرحوم اسدابوالحسن صریحاً درس خواندن را بر او حرام می کند و او را تشویق به مبارزه با پهلوی می کند و اگر ایرادی وارد باشد به حکمایی مانند پدر مرحوم بهلول و عمومی اوست که جنبه مبارزاتی و حکومتی مکتب شیعه همیشه مورد اغفال آنهاست و زمانی هم که امام علیه رحمه قیام کرد ما از این قبیل حکما کم نداشتیم که اگر امام حرکتی نمی کرد آنها ۵۰۰ سال دیگر هم اقدامی نمی کردند. با تشکر از جنابعالی

متن پاسخ

باسمه تعالی علیکم السلام حقیقت امر آن است که بنده نمی‌خواهم مرحوم آقای بهلول را تضعیف کنم، ولی موضوعی در آن جزوه مورد بحث قرار گرفته که فکر می‌کنم اگر با عمق بیشتری فعالیت مرحوم بهلول را بررسی کنیم، مثال خوبی برای موضوع مورد بحث باشد و مسئله‌ی اجازه‌ی آن مرحوم از آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی و غیره مباحثی است که احتیاج به بررسی همه‌جانبه‌تری دارد، چون کلیات مخالفت با نظام پهلوی و تلاش برای مقابله با آن نظام یک بحث است، روش مبارزه یک بحث دیگر. در هر صورت خداوند مرحوم بهلول را رحمت کند و به جهت نیت خیری که در جهت‌اعلای کلمه‌ی اسلام در قلب خود داشت به عالی‌ترین مقامات در بهشت نایل فرماید. موفق باشید